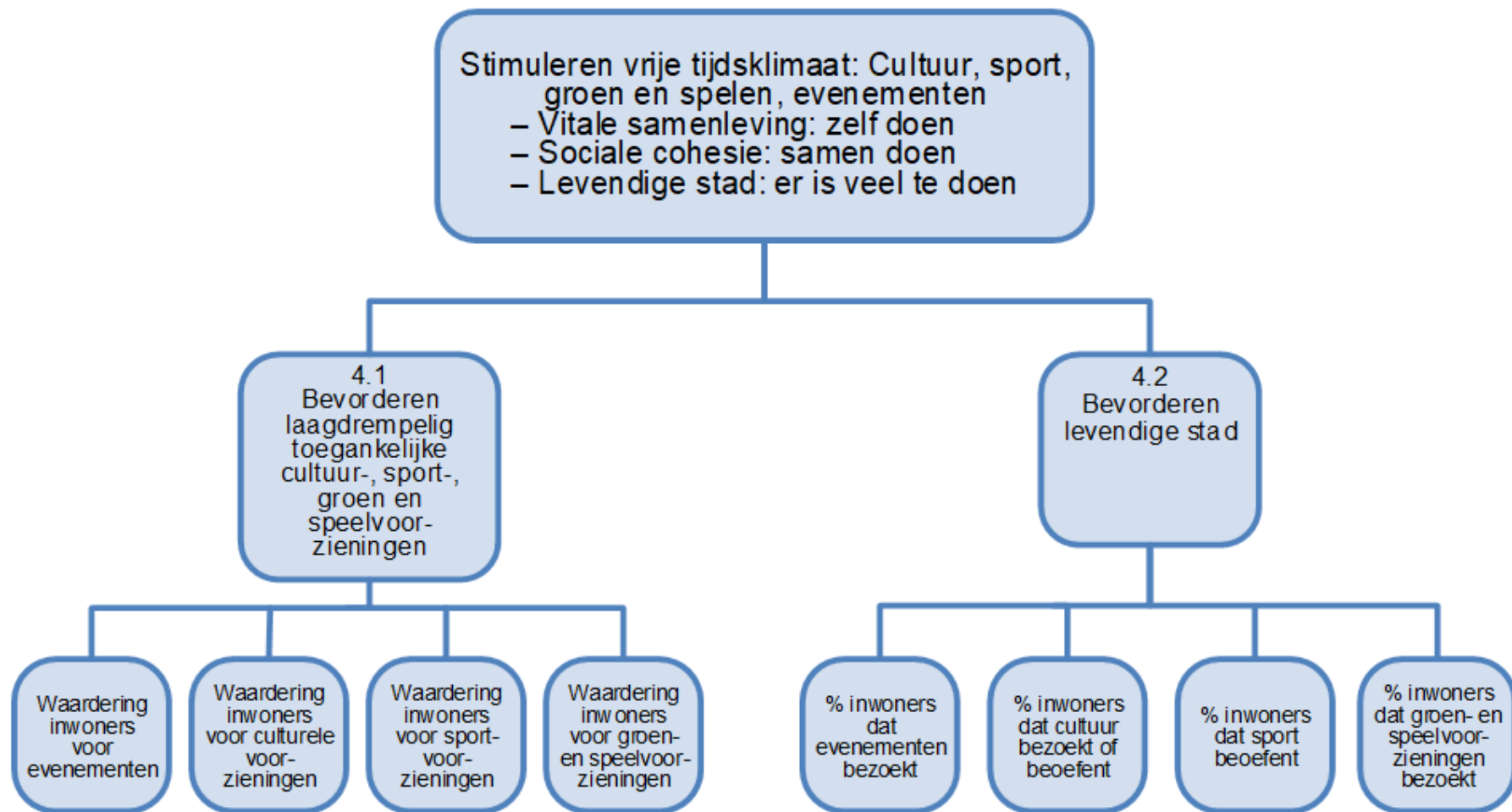

gemeente
Zoetermeer

Programma 4 Vrije tijd

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

De vrijetijdssector kon in 2023 weer het hele jaar open, na drie onrustige jaren door de coronacrisis. Evenementen werden georganiseerd, waaronder het 'Stadsfestival' als feestelijke afsluiting van 60 jaar New Town. De culturele organisaties boden veel activiteiten aan, de sportaanbieders brachten Zoetermeeders in beweging en er waren vele kleine en grote activiteiten op de boerderijen en schooltuinen.

Met de meeste aanbieders gaat het goed. Toch voelde ook in 2023 nog steeds een deel van de aanbieders de gevolgen van corona, bijvoorbeeld financieel of door verlaagde bezoekersaantallen. Daarnaast hadden aanbieders te maken met een verhoging van prijzen.

De gemeente heeft de vrijetijdssector zoveel mogelijk ondersteund, door een laatste toekenning vanuit het Coronanoodfonds, via de Herstelregeling cultuur en door een bijdrage in de huurkosten. Daarnaast ondersteunde de gemeente de sector met bijeenkomsten en contacten vanuit het Sport-, Cultuur en (sinds 2023) het Evenementenloket. Dit heeft geholpen om het vrijetijdsaanbod in Zoetermeer aantrekkelijk en sterk te houden.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Sport

- In 2023 is hard doorgewerkt aan het nieuwe zwembad dat eind december is opgeleverd. De daadwerkelijke opening van het nieuwe zwembad is niet gehaald in 2023 en schoof schuift door naar zomer 2024. Dit komt door prijsstijgingen en het faillissement van een onderaannemer. Ook is na een prijsvraag de naam bepaald voor het nieuwe zwembad. Uit de honderden inzendingen door inwoners is gekozen voor 'De Watergeus'.
- De 'Investeringsimpuls Amateurverenigingen' is vernieuwd. Hiermee kunnen amateurverenigingen/-stichtingen subsidie ontvangen voor grotere investeringen. Na de vernieuwing is meer aandacht voor duurzaamheid en toegankelijkheid. Ook kunnen verenigingen meer geld aanvragen en zijn natuur- en milieuverenigingen toegevoegd als doelgroep. In 2023 zijn zeven aanvragen gedaan en goedgekeurd.
- Door prijsontwikkelingen was er een grote huurverhoging voor huurders van de gemeente. De raad heeft daarom besloten tot een huurkorting om verenigingen te helpen. Ook konden verenigingen een subsidie ontvangen als de vereniging door de energieprijzen grote geldzorgen kreeg. Deze laatste maatregel is op veel verschillende manieren bekend gemaakt, toch is hier uiteindelijk geen gebruik van gemaakt door sportaanbieders.
- Voor 2023 stond een raadsvoorstel gepland over de huisvesting van Schietsportvereniging Zoetermeer. Besloten is om andere ruimtelijke projecten voorrang te geven. Het college heeft de raad hierover geïnformeerd.
- Samen met de Krajicek foundation is de 'Krajicek Playground' (openbaar sportveld) in Meerzicht verbeterd en uitgebreid. Er is een nieuwe sportvloer aangelegd, een 3 x 3 (drie tegen drie) basketbalveld en een ruimte met toestellen voor (beginnende) 'freerunners' en bootcamps toegevoegd.

Kunst & Cultuur

- Vijf culturele basisinstellingen hebben voor de periode 2022-2025 subsidie gekregen om hun voorziening op peil te houden. Dat zijn het Stadstheater Zoetermeer, Openbare Bibliotheek Zoetermeer, CKC & partners, Kunstgarage Franx en Poppodium Boerderij.
- In 2023 hebben veertien culturele organisaties subsidie gekregen binnen de Herstelregeling Cultuur, zoals dansschool Shi-Rag en Kick'n Studios.
- De subsidierelatie met Museum De Voorde is per 1 juli 2023 definitief beëindigd. Er is éénmalig subsidie verleend aan de stichting om haar werk te beëindigen en de collectie te herplaatsen.
- Er is gewerkt aan een plan voor de ontwikkeling van een erfgoedinstelling. Hiervoor is naar verschillende locaties gekeken.
- Het project nieuwbouw Poppodium Boerderij zit in de haalbaarheidsfase.

- Het Nationaal Videogame Museum moest per 1 oktober 2023 haar locatie in de Passage verlaten. Er is eenmalig subsidie gegeven aan het museum om hen te helpen te verhuizen naar de Luxemburglaan 1. Daarnaast is gestart met de plannen voor een definitieve locatie in de binnenstad.
- Zoetermeer FM heeft in 2023 een nieuwe zendmachtiging gekregen voor de periode 2023-2028. Ook is het participatievoorstel over het mediabeleid door de raad vastgesteld.
- Vanuit de percentageregeling Beeldende kunst in de openbare ruimte startten twee participatietrajecten met inwoners voor nieuwe kunstopdrachten. Voor het Centraal Park hebben zij een kunstopdracht geschreven en zijn kunstenaars gekozen die drie schetsideeën hebben gemaakt. Voor een wijkopdracht voor Palenstein hebben inwoners een kunstopdracht gemaakt en is de zoektocht naar een kunstenaar gestart. Bij het nieuwe zwembad aan de Van der Hagenstraat is het kunstwerk 4M in uitvoering.
- Bij de hoofdingang van het stadhuis is een kunstvitrine geplaatst, waarin geïnteresseerden zelf met kunst of design een tentoonstelling kunnen inrichten.

Groen, Spelen, Leren

- Op de drie stadsboerderijen zijn vele activiteiten georganiseerd in samenwerking met buurtsportcoaches en lokale samenwerkingspartners. Kinderen en begeleiders konden terecht voor een speels en educatief programma in het thema van de jaargetijden.
- Speelboerderij Buitenbeest heeft een nieuw interactief speeltoestel gekregen, waar kinderen met en zonder beperking (samen) mee kunnen spelen.
- Sinds september wordt op de Balijhoeve wekelijks praktijkles gegeven door de MBO Lentiz aan hun studenten. In de opleidingen van MBO Lentiz worden natuur, klimaat en leefomgeving gecombineerd met techniek, onderzoek, en ict.
- Na de coronacrisis zijn de NME-bijeenkomsten, waarbij natuur- en milieuorganisaties hun kennis delen in de stad, weer opgestart.
- Vanaf juli 2023 verzorgt Bij Daan de horeca op de Weidemolen met daarbij personeel vanuit de Binnenbaan.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	7,8	7,8
Realisatie	7,7	7,2

Toelichting

Doel gehaald: Nee

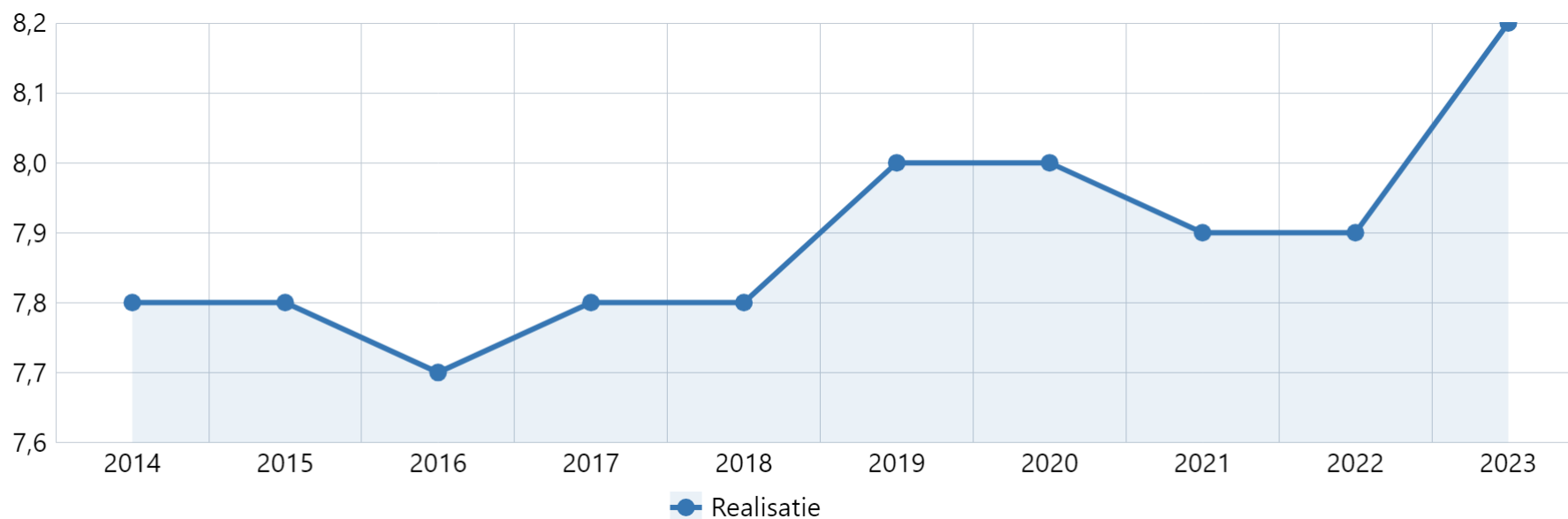
Toelichting: Er lijkt een daling te zijn. Dit kan komen door een andere vraagstelling in de Stadspeiling 2023. Tot en met 2022 werd gevraagd naar een waardering van grootschalige evenementen en een waardering van kleinschalige evenementen. Dit werd samengevoegd tot een gemiddeld rapportcijfer. Nu wordt naar één waardering voor het totale evenementenaanbod gevraagd. Het gaat daarbij om grote, middelgrote en kleinschalige evenementen.

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	7,9	7,9
Realisatie	7,9	8,2

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Er is een stijging vergeleken met 2022. Dit heeft vooral te maken met een aanpassing van het meetinstrument. Er is gekozen om de zes grote instellingen als basis te nemen. Dat betekent dat de waardering voor het Nationaal Videogame Museum is toegevoegd en de waardering van Museum De Voorde en Filmhuis Cameo niet meer wordt meegenomen.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	7,0	7,2
Realisatie	6,6	7,1

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De doelstelling is net niet gehaald. Wel is er een duidelijke stijging vergeleken met eerdere jaren. Dit komt door een hoger rapportcijfer voor de individuele sportvoorzieningen zoals het zwembad en sportverenigingen.

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,1	8,0

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: De stadsboerderijen werden gewaardeerd met een 7,9 en de wijktuinen met een 8,0.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Sport

- Vanuit het Rijk wordt al jaren geld gegeven voor verschillende doelen voor sociaal domein, gezondheid, sport en cultuur. Dit geld is in 2023 voor het eerst in één uitkering gestopt: de Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK). Hiermee wordt aangemoedigd om meer samen te werken aan een gezonde stad met verschillende geldpotjes van het Rijk. Als onderdeel hiervan is het Zoetermeerse Sportakkoord aangepast. Ook zijn er 27 activiteiten ondersteund met een vergoeding vanuit het Sportakkoord. Voorbeelden van activiteiten zijn: schaken op basisscholen, 'pickleball' (een nieuwe racketsport) bij Taverzo en Ronde van Driemanspolder. Dutch Dragons en Jong Perspectief organiseren samen een activiteit voor jongeren die extra ondersteuning kunnen gebruiken.
- De buurtsportcoaches organiseerden verschillende activiteiten en grotere sportevenementen. Vaak samen met sportaanbieders, scholen, fysiotherapeuten en andere partners. In 2023 was de aftrap van 'BRAVO' (Brede Activiteiten Voor Ouderen) voor inwoners ouder dan 55 jaar. Sport organiseerde samen met onder andere de politie, handhaving en het jongerenwerk de activiteit 'Hunted'. Dit is een spel, bekend van tv, waar politie en handhaving 'jacht' maakten op de jongeren in Meerzicht. De bekende activiteiten zijn weer georganiseerd zoals: Nationale Sportweek, schoolsporttoernooien, (na)schoolse sportactiviteiten en Speelmeer. Uit de Stadspeiling 2023 blijkt dat de sport- en spelactiviteiten van de gemeente een gemiddeld rapportcijfer van 8,1 krijgen.
- De gemeente Zoetermeer verlengde samen met deelnemende gemeenten de samenwerkingsovereenkomst voor 'Inclusief sporten en bewegen Haaglanden' tot en met 2026. Om zo inwoners met een beperking (nog meer) in beweging te brengen.
- Het Sportgala vond voor het eerst sinds de coronacrisis weer plaats in het Stadstheater. Dit jaar waren er voor het eerst ook prijzen te winnen in de categorieën G-Sporter (sporters met een beperking) en Sportcoach van het jaar.

Kunst & Cultuur

- In 2023 startte de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2030. In het afgelopen jaar is twee keer teruggeblikt op de voortgang hiervan.
- Samen met inwoners uit de wijken zorgde samenwerkingsverband Wijk voor meer cultureel, lokaal aanbod in de wijken Seghwaert, Meerzicht, Palenstein, Rokkeveen, Buytenwegh en Oosterheem.
- Vijftien organisaties, waaronder Mevrouw Latenstaan, Storytellers, Historisch Genootschap Oud Soetermeer en het Architectuurpunt kregen subsidie voor het uitvoeren van hun jaarprogramma. Daarnaast kregen vijftien projecten een bijdrage uit de subsidieregeling culturele projecten.
- Het Rijk gaf extra geld zodat jongeren tussen 14 en 27 jaar uitgedaagd worden om meer aan cultuur deel te nemen. Hiervoor is per 1 augustus 2023 een regeling opengesteld. De eerste zes projecten zijn in de stad gestart, zoals Speak Up.
- Het beleid voor de inzet van combinatiefunctionarissen cultuur is vernieuwd. Professionele culturele organisaties kunnen vanaf 2024 gebruik maken van subsidie om cultuurcoaches in te zetten op de verbinding van Cultuur en Sociaal Domein, zoals het aanbieden van aanbod voor specifieke doelgroepen, wijkgericht cultuuraanbod of binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.
- De gemeentelijke Kunst- en Cultuurprijs Zoetermeer werd uitgereikt aan beeldend kunstenaar Marus van der Made. Kunstgarage Franx nam de Stimuleringsprijs in ontvangst.
- In het openbare gebied werd onderhoud uitgevoerd aan 120 kunstwerken. Het lichtkunstwerk van Jeffrey Shaw aan de voorkant van het Stadstheater werd gerenoveerd en verduurzaamd. Tijdens de viering van het 30-jarig jubileum van het theater werd dit opnieuw aangezet. Het kunstwerk De koe

van Beaufort van Hans Müller werd gerestaureerd en teruggeplaatst op de locatie Gat in de Markt. Verder is het kunstwerk de 21 Blauwe zakken van Berry Holslag aan de Moerbeigaarde teruggeplaatst. Hiermee kunnen kinderen spelen en het zorgt voor een afscheiding tussen het schoolplein en het fietspad.

Erfgoed

- Voor cultuurhistorie lag de aandacht op het beschermen van het erfgoed van de groeikern uit de periode 1945-1990, het opstellen van de kerkvisie en van de cultuurhistorische waardenkaart (motie 2106-36). Dit in samenwerking met partners Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS), Schatbewakers en ArchitectuurPunt.
- De Open Monumentendag ging over Levend erfgoed. Zoetermeeders kregen informatie over deze dag in een gratis gidsje met artikelen over het jaarthema en informatie over de locaties en de activiteiten. Er deden 28 locaties mee met in totaal 3.000 bezoekers. Aan de Open Monumentendag klassendagen deden 900 kinderen mee uit 28 klassen van 15 verschillende scholen. Kinderen uit groep zeven en acht kregen uitleg op school en bezochten daarna een locatie.

Evenementen

- In maart 2023 is het nieuwe evenementenbeleid vastgesteld en bekend gemaakt.
- Een nieuw Evenementenloket startte in oktober 2023. Het nieuwe loket is een duidelijke ingang binnen de gemeente voor iedereen die met evenementen te maken heeft.
- Er startte een participatietraject om evenementen op het Entree terrein mogelijk te maken, hiervoor ligt nu een vergunningsverzoek voor het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte (placemaking evenementen).
- Er zijn verschillende evenementen georganiseerd met ondersteuning van gemeentelijke evenementensubsidies. Voorbeelden zijn: Live at the Lake, Halloweenstad, Koningsdag, Vijverpop, Blues festival, Santa Evening run en de Halve Marathon.
- Er is een begin gemaakt met een evenementenplatform voor evenementenorganisaties. Hiervoor kwamen deze organisaties al een paar keer bij elkaar.

Groen, Spelen, Leren

- De stadsboerderijen en wijk- en schooltuinen zorgen ervoor dat iedereen meer te weten komt over bijvoorbeeld natuur, gezondheid en duurzaamheid. Ongeveer 1800 schoolkinderen vanuit 37 scholen uit de groepen een, twee en vijf maakten gebruik van de schooltuinen of bezochten met hun klas de boerderijen.
- Het team van medewerkers op de speelboerderij is uitgebreid, omdat er door de drukte meer toezicht nodig is.
- Op de Balijhoeve zette een actieve groep buurtbewoners zich in om de Beleeftuin te onderhouden. De Beleeftuin krijgt een steeds belangrijkere rol in de buurt en in de educatieve waarde van de boerderij.
- Het Westpunt is een klein gebouw in het Westerpark voor natuur- en milieuvrijwilligersorganisaties. In 2019 ging het pand door brandstichting verloren, nadat het net verbouwd was. Er is €350.000,- beschikbaar gesteld, zodat het Westpunt herbouwd kan worden.

% Inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	42%	42%
Realisatie	36%	66%

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Er lijkt een grote stijging te zijn. Dit komt waarschijnlijk door een andere vraagstelling in de Stadspeiling 2023. Tot en met 2022 werd gevraagd of een grootschalig en/of een kleinschalig evenement werd bezocht. Nu wordt gevraagd of een groot, middelgroot en/of kleinschalig evenement werd bezocht.

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	84%	84%
Realisatie	80%	81%

Toelichting

Doel gehaald: Nee

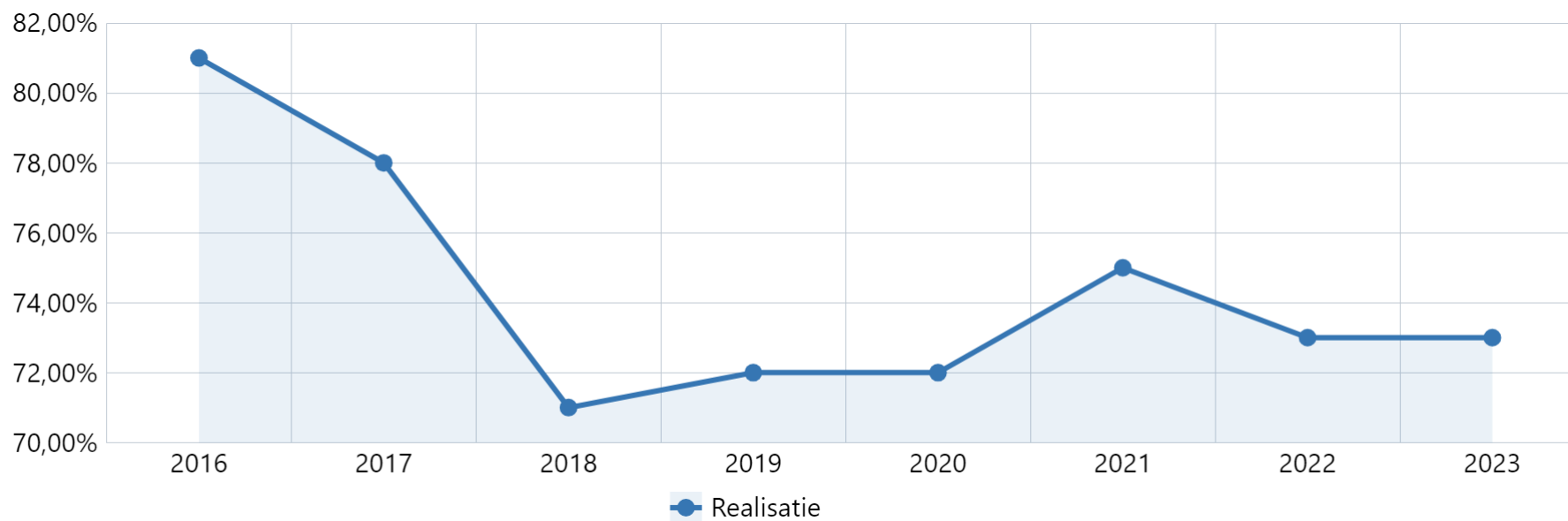
Toelichting: De doelstelling is niet gehaald. Dit komt overeen met de landelijke ontwikkeling dat de deelname aan cultuur achterblijft in vergelijking met 2019 (voor de coronacrisis).

% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2022)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	72%	72%
Realisatie	73%	73%

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Volgens verwachting en vergelijkbaar met eerdere jaren.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt (Realisatie 2023)

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023
Begroting	45%	45%
Realisatie	46%	52%

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Hier is een stijging te zien. Inwoners van 30 tot 39 jaar bezoeken de boerderijen het meest.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	-23.226	9.564	-13.661
Bevorderen levendige stad (4.2)	-7.133	1.033	-6.099
TOTAAL PROGRAMMA	-30.358	10.597	-19.761

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 4.1

Met de uitgaven van bevorderen laagdrempelige toegankelijke culturele en sportvoorzieningen hebben we met name de meerjarige subsidiëring ca. € 9,6 mln. van de culturele basisvoorzieningen bekostigd. De exploitatie van onze voorzieningen voor natuur- en milieueducatie (de drie stadsboerderijen, de speelboerderij en de wijk- en schooltuinen), de sport- en welzijnsaccommodaties bedraagt ca. € 13,8 mln.. De inkomsten van ca. € 8,8 mln. bestaan hoofdzakelijk uit de huuropbrengsten van de accommodaties.

Doelstelling 4.2

De uitgaven van het bevorderen levendige stad ca. € 7,1 mln. hadden vooral betrekking op sport-, spel- en vrijetijdsontwikkeling, amateurkunst en cultuureducatie, het Centrum voor Kunst en Cultuur (CKC), het onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte, evenementen en het monumentenbeleid. De baten bestaan voor het grootste deel uit de inkomsten Brede SPUK-regeling van het Rijk € 0,7 mln.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.